

ELŐFIZETES:
Egész évre . 6 ft.
Fél évre . . . 3 ft.
Negyed évre 1 ft. 50 kr.
A lap szellemi részét illető küldemények a szerkesztőnek, anyagiak a laptulajdonosnak küldendők.

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

HIRDETÉSI DÍJ:
egy 1 hasábos petit sor 10 kr., többszöri hirdetésnél olcsóbb.
Nyitlér sora 25 kr.
Bélyegdíj minden hirdetésnél 30 kr.
A hirdetések Bittermann Nándor könyv- és könyvnyomtatásban és a szerkesztőnél fogadtatnak el.
Kéziratok nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára 10 kr.

Megjelen minden kedden és pénteken.

Egyes szám ára 10 kr.

A kormány ingadozása.

Zombor, 1891. szeptember 14.

A mikor Tisza Kálmán elhagyta miniszterelnöki székét, az ellenzék diadalittasan lélekelt fel; szentül meg volt győződve, hogy a Tisza Kálmán megbuktatására irányzott heves harccal s a körülmények okozta eredménnyel nagy hasznára lesz, ha nem is az országnak — habár természetesen a titulus mindig ez volt — hanem önönmagának. Elérkezettnek hitte az időt, hogy hön táplált személyes érdekei végre kielégítést fognak nyerni. S a hosszú várakozásba belefáradt idegek a hatalom birtoklásának kéjes érzete által visszanyerendik megbénult ruganyosságukat. Az ellenzék eleinte váltig azt hirdette, hogy a Szapáry-kormány csak interregnum, melynek zavarában annál kényelmesebben halászhatnak. A kormány erélyes s az egész ország közvéleményét megnyugtató fellépése, melyre az ellenzék éppen nem számított, meglehetősen konsternációt idézett elő. Ezt a fellépést azonban magukban csak a prezentálásnál természetesen törtenni szokott külső sikernek tartották, a mely már magában hordta a bomlás csiráit.

Rövidlátásukban annyira mentek, hogy valószínűleg magának a szabadelvű pártnak meglepetésére egytől egyig aláírták azokat az elveket, melyeket a kormány programjának vallott. S az ellenzékeskedés alapja egyedül abban nyilvánult, hogy ezen elvek és reformok gyakorlati kivételére magukat tartották hivatottaknak. A szabadelvű párt s az ország igazi közvéleménye megnyugvással tekintett azokra a férfiakra, kiket a király az államügyek vezetésével megbízott. A megnyugvás ezen érzetét növelték és fejlesztették a kormány tapintatos és erőteljes föllépése odáig, a hol ma van: a tények és sikerek által fényesen igazolt őszinte bizalomig.

Mert az elvitázhatatlan tény, hogy a Szapáry kormány, melyről az ellenzék azt hitte, hogy az előző kormányelnök dicsőségének és sikereinek hatásából fogja keresztül tenni különben is megszámolt napjait, — jelenlegi erős pozícióját saját magának köszönheti. Kétségkívül a szabadelvű párt, habár meg is voltak garanciái, a Szapáry-kormányának előlegezte a bizalmat; az ellenzék a

kormány felléptekor bizonyos tekintetben — természetesen taktikából — túllicitálta magát a szabadelvűpártot.

S abban a mértékben, melyben az ország közvéleményének megnyugvá, a s a szabadelvűpárt által előlegezett bizalom időnként volt a kormány működése által ragaszkodássá vált, abban a mértékben, melyben az ország s a szabadelvűpárt megbizonyosodott arról, hogy a Szapáry-kormány támogatása által az ország szabadelvű értelemben való fejlődése biztosítva van, a mily mértékben méltóvá tette magát a Szapáry-kormány az ország igazi többségének támogatására: ugyanazon módon kezdett kihűlni az ellenzéki lelkesedés, mely gyöngye kormány remélvén, azt hitte, hogy ilyenek ideig-óráig való támogatása csak kedvezhet az ellenzék hatalomra jutásának.

Szóval az ellenzék interregnumot remélt, mely után ők fognak következni s tapsolt a programnak. S a mikor látta, hogy a játék keresztülviteléhez másnak is van szava, visszaesett régi szerepébe. A szabadelvűpárt és az ország, melyet először csak a megnyugvás érzete hatott át, látván az elveit kifejezésre juttató kormány erkölcsi erejét s a biztos alapot, melyen elvei megvalósítását illetőleg áll, látván a biztos intéző kezét, napról-napra mind jobban meggyőződött, hogy a megnyugvás érzetét az előlegezett bizalom igazolása követte.

Mig a kormányt gyöngének hitték, az ellenzék egy követ fujt vele; a mint megnyilatkozott ereje s a mint ezzel személyes érdekeik könnyű kielégíthetése hajótörést szenvedett, visszatért arra az utra, melyen kudarcot kudarcra aratott. A Szapáry-kormány erejét az az időpont jelzi, a midőn az ellenzék a kulisszaintrigák terére lépett. Ekkor ébredt tudatára az ellenzék annak, hogy kikkel van dolga s ekkor választotta azt a fegyvert, a mely még számára fönmaradt. A Szapáry-kormány erősbödése elkeserítette az ellenzékét s ezzel szemben még csak az a vigasztalása sem maradt, hogy nyíltan, az ország színe előtt merhetett volna fellépni ellene; annyira neveltségessé mégse akarta magát tenni, ha csak nem akarja vala, a komolyság utolsó szikráját is kockára tenni.

A kulissza-intrigák nem sikerültek. A párt-

bomlásról korpoltált híreket a tények meghazudtolták; a miniszterek közötti differenciákról szóló mende-mondákat a kormány egyöntetű eljárása neveltségessé degradálta; az elégtelenséget a bizalom sokszor kimutatott jele hazudtolta meg s az ország közvéleménye csak az ellenzéki lapok hasábjain nyilatkozott az elégedetlenség mellett; az ellenzék által folytatott aknamunka tehát éppen az ellenkező eredményt szülte. A helyett hogy a Szapáry-kormányt gyöngítette volna, nagyban megkönnyítette az ország közvéleményének a kormány mellett való állásfoglalását. Mennél hevesebben akart robbantani, annál erősebbé, annál szolidárisabbá tette a kormányt; mennél alattomosabb utakat választott, annál nyíltabban volt alkalma a kormánynak az ország előtt politikáját tetteivel kijelölni s a személyes érdekből rátoró s az ország mandátumát jogtalanul maguknak vindikáló kísérletezőket leálcazni.

Nem vélünk csalódní, ha azt hisszük, hogy ez a története a Szapáry-kormány megerősödésének s az ellenzék fejteltségének. Meg kell értenie meggyék választóközönségének azt a játékot, melyet az ellenzék a parlamentben s az országban is az ő rovására folyt. Tudnia kell, hogy mi tetteinek rúgója. Föl kell ismernie, meg kell értenie, hogy bizalommal azok irányában nem viseltethetik, a kik egy veszedelmes játék árán az ország kormányhatalmát akarják elnyerni s a kik még eddig mi komoly jelét sem adták annak, hogy jogcímük legyen a nemzet közhangulatára támaszkodni.

A kulisszámunka tehát dugába dőlt s most fölüttök fejüket olyan destruktív törekvések, melyeknek veszélyességét nem szabad kicsinyelnünk. A hatalmat minden áron! S ennek az érdekében készek megtámadni magának a parlamentarizmusnak biztosítékait. Kell tehát, hogy magából a nemzetből hatalmas ellenáramlat induljon ki azon destruktív törekvések ellen, melyek a legutóbbi időben — sajnos — nem épen eredmény nélkül állami életünk biztosítékai ellenében támadó állást foglaltak el. Ezen törekvéseket fegyvertelenekké tenni, veszélyes voltukat megerősíteni az által, hogy frázisaikat, melyeknek nagy hangja buralódnak, kiméletlenül megcáfoljuk, ez jelenleg a szabadelvű pártnak legsürgősebb és legfontosabb feladata.

A „BÁCSKA“ tárcája.

Szeptember 15.

Mikor a falevél
Már zörög a szélbe:
Virágok testvére,
Akkor születél te.

S körülötted — ime —
Őrök tavasz járja;
Tavaszt terem ajkad
Büvös mosolygása.

— Aldom azt a napot,
A melyen születél,
Melyen, cés angyal,
Miközénk tévedél.

És aldóm örökké,
Örökké jó telked,
Mely az én szivemben
Őrök tavaszt keltett.

AZ ÁLLAMTYASUT ÁRYÁI.)

(Pillanat-felvételek.)

Az Andrassy-uton, az operával szemben büszkélkedik egy monumentális palota. Kívül csupa fény, csupa cifra ablakkeretek, fecskéfészekszerű háromszögletű erkély. Szellős, ivoltos nagy arkádok lent, felhóbe törő, karsu tornyok a tetjén. Belül romantikus sötétség, szűk sikátorok, keskeny, rejtelmes lépcsők, és csupa szines, világosságtörő ablakok, mint valami régi, elhagyott dús

*) A „Hét“ 36-ik számából.

kolostorban. Este pedig az egész óriási épület ragyogó fehér fényár borítja el, ezernyi elektromos lámpa gyullad ki a sötét folyosókon, lépcsőkön, az óriási barokk-kavéházban és lent a gótikus, ivoltos souterrain vendéglőben.

Gazdag ember, aki ebben a palotában lakást bérel, hát még az, aki sajátjának mondhatja azt!

A központi pályaudvar érkezési oldalán öt vagy hat körülbelül egyöntetű épült nagy ház emelkedik, köztük egy szálloda is. Egyszerű polgárembereknek szólnak lakásul, félreeső fekvésüknek megfelelően mérsékelt bérárak ellenében. Ezeknek jövedelméből is megélhetne egy nábob telen Párisban, nyáron Ostendében. Hát ha még ezeknek tulajdonosa egyszerűen ura annak az Andrassy-uti monumentális palotának!

Hónap elseje. Az államvasutak igazgatósága különben csöndes, néptelen. A földszinti folyosón csak elvétve járkál végig egy ügyes-bajos fél, csak a szuronyos bakának ütemes léptei konganak egyhanguan fel-alá.

De új élet költözködik oda minden hónap elsején. Ilyenkor a kényelmesen cigarettázó hivatalnokok közül sorrend szerint kijelölnek kettőt-hármat, akik rengeteg testes könyvekkel elvonulnak a folyosó végén levő tágas szobába. Ott várják a rájuk szakadó emberáradatot.

Meg is indul. Feketén, lassan hömpölyög végig a folyosón. Körülárasztja az őrt álló bakát, kinek csak a szuronya látszik ki a tömegből. S ahogy odaér a folyosóvégi ajtóhoz, suttogás, mozgás indul visszafelé a tömegen végig, a legelső kezdi és átadják a szót a mögöttük állóknak. Előbb tisztán hallik, utóbb mind határozatlanabbá lesz, végre teljesen érthetetlen.

— Jó reggelt . . . jó reggelt . . . jó reggelt! . . . Mintha a világ minden tájáról verődtek volna össze. Egyik sem ismeri a másikat, s idegenen, szinte ellenségesen tekintenek egymásra. Tényleg ellenségek, születtett ellenfelek, bár egy kenyéren élnek. Mintha az életük függne minden perctől, úgy iparkodnak előre jutni ahhoz a szőke nyurga fiatal emberhez, aki sorra, kényelmesen, gépiesen, rájuk sem tekintve, veszi ki kezükből a bélyeges papirost.

Azoknak a nagy házaknak a tulajdonosai vonulnak itt föl és havonként fölcsúszják egymás közt a járadékaikat. Vajjon megélhetnek-e ebből Ostendén?

Nagyobb részük özvegy nő. Mert hogy jussuk legyen a paloták jövedelméhez, gyászruhák kell magukra ölteniök. Az állam hű szolgálóinak özvegyei ők, akikre a férjük negyven esztendei munka után alig hagyhatott valamit. Ők most az állam gondviselésére vannak utalva. Rengeteg sok tagból áll ez az árva család, a társadalom minden rétegéből valók s az állam keze igazságosan osztja fel köztük az árvaság kenyereit: sokat ad annak, akinek sokja volt, keveset annak, akinek kevese volt.

Roppantul demokratikus intézmény a nyugdíjpénztár. Ha az utcán látnám ezeket a különböző rendű és rangú nőket, aligha jutna eszembe, hogy ezeknek mind ugyanegy utjuk van. Az egyik a legújabb divatu uszályos ruhában, finom florenci szalmakalappal a fején, drága napernyővel a kezében. A nyakán arany medaillon és az arcán az a bizonyos vonás, melyről meg lehet tudni, hogy bejelentés nélkül nem lehet szalonjába jutni. Amint ott áll, két kartonruhás, fejkendős öreg asszony között, az előkelőség mártírúmat látszik szenvedni. Finom, keztyűs kezében könnyedén tartogatja a nyugtáját. Tizenhárom krajcáros bélyeg van rajta: a bélyeg-díjzabás szerint elegendő negyventől egészen hatvan forintig terjedő összegek nyugtázására.

A milyen urias, valószínűleg hatvan forintól szól a számlája.

Kábitó illatszag . . . Egy ősz haju urhölgy jut előre, fekete gyászruhában. Meglehetősen jól megtermett, de olyan kecskeny keze van, hogy alig fér belé a kis bárszony pénztárcája. Első nyugdíjéért jött, azt hitte, hogy illendően kell magát bemutatnia. Hallatlanok tartotta a szerencsétlenséget, mely rajta megessett és mindenki sietni fog vizsgatására. Szinte megriadt, amint a beláthatatlan tömeg árjában találja magát. Talán bántja is, hogy az a fekete kendő egy fiatal szegény

Tehát annyira jutottunk ma, hogy az ellenzék, mely a Szapary-kormány reform eszméinek tapsolt, mikor azok keresztülviteléről van szó, személyes hatalmának érdekében nem áll a parlamentarizmust destrualó álláspontra helyezkedni. A sok ámitás, elvtelenség, fejetlenség, kapkodás közepette, a hol nem tudni hány frakció mer előállni azzal a frázissal, hogy a közjót csak ő mozdíthatja elő, az ország közvéleményének megnyugtatóra ott áll az egységes s egyöntetűen működő Szapary-kormány, melynek ugy a kül- mint a belpolitika terén megvannak az ország által helyeselt szabadelvű politikai elvei, azoknak érvényt is tud szerezni, megvan a resort-miniszterek határozottan fixirozott célja és feladata mellett a keresztülvitelhez szükséges harmonia, a mikor jelenlegi, oly sok tekintetben kóros állapotaink közepette méltán örülhet az ország a Szapary kormány erősödésének: a tehetetlenek, a reményeikben csalódottak, a frázisokon kívül egyéb fegyver nélkül szükkölködők, akik egy szemernyivel se szolgáltak arra, hogy bizalmat merjenek követelni, oda állanak az ország elé s végső vergődésükben azt kiáltozzák, hogy a Szapary kormány a szabadelvű magyar politika egész terén határozott elvekkel bíró s azok keresztülvitelére hivatott képviselőivel együtt *ingadozik*.

Azok, akik ma nem tudják még, hogy milyen eljárást fognak holnap követni, azok merik a kormány szemébe vágni, hogy ingadozik. Megyénk értelmisége bizonyára igazat fog adni nekünk. Igazat fog adni azon kijelentésünknek is, hogy ha valaha nagy szükség volt arra, hogy a népképviselői és a nemzet között élénk eszmecsere tartassék fenn, ugy a jelenlegi viszonyok olyanok. A Szapary-kormány s a szabadelvű pártnak az ország támogatásával sikerülni fog szerepét betölteni, mely a liberalizmus érvényesítésén fölül azon támadások ártalmatlanná tételében áll, melyek államéletünk haladásának útjában állanak.

Tudja meg megyénk közönsége is, mit kell az alatt érteni, ha az ellenzéki sajtó azt kürtöli, hogy a kormány ingadozik.

A jövő évi költségeloirányzat, mint a Pol. Corr. budapesti levelezője jelenti, már jóformán minden részében végleg megállapítottak tekinthető. A miniszteri tanács nemrég két ülésben foglalkozott vele. Még csak a közös kiadásokból Magyarországra eső quota és azonkívül két alárendelt jelentőségű tétel maradt függőben. E megállapodás folytán mondhatni, hogy Wekerle miniszter nagy sikere, a magyar államháztartás egyensúlya, épenséggel nincs veszélyeztetve, sőt megszilárdítottak tekinthető. — A mi a katonai követeléseknek a magyar budgetre való visszahatását illeti, a kormány egyezőség azzal az állásponttal, melyet Magyarország közvéleménye pártkülönbség nélkül foglal el, minden készsége mellett, hogy eleget tegyen a hadsereg elhalaszthatlan szükségleteinek, nagy súlyt helyez majd arra, hogy amaz eredmény a jövőre nézve se veszélyeztessék. A mi az egyes szakbudgeteket illeti, különösen a kereskedelmi miniszterét növelték meg, a kiadások növekedése azonban csak formális jellegű, minthogy az osztrák-magyar államvasutak magyar vonalainak átvételéből következik. A honvédelmi miniszterium, a közoktatásiügyi és igazságügyi miniszterium budgetjei összesen két millió forinttal emelkedtek, még pedig oly törvények és intézkedések alapján, melyek már elkönyvelve, illetve elrendelve vannak. A háztartás egyensúlyának megerősítése e szerint nem látszik nagyon könnyű dolognak és ha a hadi budgetben tényleg 18—19 milliót túlkövet-

lések merülnének fel, ez megszüntetné az egyensúlyt. Általában azonban azt remélik, hogy a hadi budget új követelése a jelzett számnál kisebb lesz.

Bácsmegeye színháza.

Ez volna az, aminek létrehozásán Bács-Bodrogh vármegye nagy városainak intező kezei dolgoznak. Ez a terv nagyszabású, nagy fontosságú, kívánatos célú, és — mondjuk ki mindjárt — kivihető minden nehézsége dacára!

Arról van szó, hogy létesítsünk egy nagy egyestületet a városok között, melynek célja egész Bácsmegeyében csak egy színházterület, de azt állandóan és egész éven át — éveken át — fenntartani.

A társulatnak oly nagyoknak és előkelőnek kellene lennie, aminőt csak a vidéken összelehetne hozni, és e tekintetben teljesen bizonyosak lehetünk affelől, hogy meg lesz, mert Magyarországon mi volnánk az első igényű és legjobban fizető színhely. Az olyan színhely, amely azt mondhatja a pályázó igazgatónak: Szervezhettek társulatot akár 3—4000 frt havi gázsira, megvehettek minden új darabot, mert a társulatot, amelyet évekre szerződöttünk állandóan eltartjuk, biztosítunk neki folytonosan közönséget, bevételt, várost — az aztán válogathat, és ha a most szereplő jó, jobb és legjobb társulatok sem felelnek meg az igényeknek, szerveznének egy külön társulatot, mindenképpen a legjobbat elszereződött, esetleg színházgató nélkül, csak fizetett művezetővel, mint pl. Székesfehérváron van. Az ilyen társulatba megkapnók esetleg Hegyi Arankát vagy Réthy Laurát 7—800 frt havi fizetésért — hiszen a múlt évben Csóka fizetett 600 frtot Margónak.

Elég ráutalunk arra a hatalomra, amelyet az egyesülési által nyernénk, hogy mindenkit meggyőzzünk arról, hogy mily nagyszabásúan szervezhetnénk.

A nagyszabású szervezkedés és előkelő társulatra való utalás pedig, az egyesülési eszméjét kell hogy kívánatosnak és jónak mutassa.

Nincsen az a fokozott igény, pedig városaink ép az utóbbi években, minél kevésbé prosperáltak a társulatok, annál követelőbbek voltak, amit egy igazgató ki nem elégítene, ha mögötte ő város, biztos közönség és a veszteség lehetősége áll. Ezt pedig megteremthetjük.

De hogyan? Egyszerűen a munkamegosztás régi nemzetgazdasági elvének alkalmazásával.

Amit elkezdünk Zombor és Baja egymással, hogy közös szintársulatunk van, azt kiterjesztjük egész Bács-országra.

Ugyanaz a társulat játszani fog egy ideig Szabadkán, aztán Zomborban, Baján, Zentán, O-Kanizsán, Ujvidéken.

És itt annál a fogós kérdésnél, hogy mikor? figyelemzetni akarunk egy tapasztalatunkra. Ugyanis, még valahányszor innen Zomborból távozott el a társulat, akármily hosszú saizon után, néhány hét múlva azt mondtuk: most egy darab időre megint jó volna a színház.

Nem tudjuk, hogyan vannak vele a többi városok, de Zombor határozottan jobban bírja eltartani társulatát, ha nem egyhuzamban játszik. És az, ami eddig lehetetlen volt, mert a társulatot, miután egyszer elküldtük M. Szigetre, onnan vissza nem bhattuk, ha újra kaptunk kedvet a színházba járni, az most nemcsak lehet, de egyáltalán igen kedvező megoldása lesz annak a fogós kérdésnek, hogy mikor legyen itt, mikor ott a társulat? Hát felváltva.

Pl. (annélkül, hogy bármilyen kombinációt rontani akarnánk) lehetne a kezdet: Zombor szept., okt. Szabadka nov., dec., jan. Zombor febr. Baja márc., ápr. Ujvidék máj., jun. Zenta és O Kanizsa jul. és augusztus (sőt itt egy 3 hétre a legújabb állomás: Pálics is számba jön) esetleg ezeknél megoszta, ugy hogy míg az egyik helyen a drámai személyzet, a másikon az énekes játszanék. És ez a megosztás, amit most csak Zomborra javasolunk, ha esetleg más városok is így vannak vele, másuttal is sikerrel alkalmazható, és pl. a Szabadka saizonja közepén egy hónapot Baja kapna.

Az ilyen megosztás már csak azért sem lehet igazságtalan, mert most ugy vagyunk Bajával, hogy a mi 3 hónapos saizonunk, hol szeptember, hol október, hol

január-februárban kezdődik, tehát nem vagyunk arra kényeztetve, hogy mindig egy bizonyos időben van társulatunk. E tekintetben csak Szabadka veszít, az pedig erre hajlandó.

Azt hisszük, hogy maga az egyesülés, a városok biztosítása, valamint az, hogy a színházterület iránti figyelemről a színházak jövedele idejében és ezt közel megelőzőleg semmiféle cirkusz vagy hasonló ne ronghassa a sikert, elég arra, hogy fényes társulatot fényes sikerrel tarthassunk el. Sőt, minél jobb a társulat, annál nagyobb lenne a közönség érdeklődése, mert bizony még mindig sokkal többen mennének színházba, mint a mennyien mennek — ha jobb volna.

De ha ez nem volna elegendő — és Szabadka város kiküldöttei, a színházi bizottság elnöke és a város főjegyzője — kik az alkudozásokat most városonként folytatják, azt tartják, hogy nem, akkor nem szabad visszariadnunk az anyagi áldozatoktól sem. Ha össze lehetne hozni 8—9000 frtot évenként, ez tökéletes garanciát nyújtana. Szabadka maga 5000 frtot emelné a szubvenciót — ebből 3000 frtot anyagoknak (színház, fűtés stb.), 2000 frtot pénzben adna. Zombor, amely eddig 1000 frtnál többet áldoz (színház, fűtés stb.), emelhetné a szubvenciót, ha semmi mással, hát a világítással, de esetleg egy kis pénzzel is. Baja, Zenta, Ujvidék mind adna valamit és a dolog nehézség nélkül megoldható.

A terv oly sima és szép, hogy megvalósítását örömmel üdvözzöljük. Nem tartunk nagy akadályoktól. Hiszen amely város ki akarná magát ebből venni, csak saját kárát vállalná. És hisszük, hogy a dolog tetemes áldozatok nélkül is megoldható. Ha rászorulnánk a szubvenciókra és ennek révén a közönség áldozatkésztségére, ez már kellemetlenebb volna. Habár e téren is, aránylag csekély áldozattal sokat lendíthetnénk az alakított színházról egyesítettek, melyekre már lapunk is többször hivatott t. olvasóink figyelmét. Ezek igen csekély fizetésért pl. 2—3 frt tagdíjért igen nagy előnyöket nyújtanának (bérletelőjok, jutalomdíj megváltás stb.) és ezenkívül kulturális fejlődésünknek is adnának némi táplálékot.

Jó lesz e dolgot mielőbb és alaposan felkalkolni, mielőtt a választási mozgalom minden érdeklődést elvonna.

Dr. Pataj Sándor.

Helyi és megyei hírek.

Sándor Béla főispán ur vasárnap reggel utazott Hódáságra az ottani szolgabírói hivatal megvizsgálása céljából. Hódáságról tovább utazik s e hét folyamán még visszatér Zomborba.

A szerb püspöki székek. A szerb püspöki zsinat — a mint értesülünk — októberben fog Karlócan összejönni, az üresedésben lévő püspöki székek ügyében határozandó. A jelöltek a következők: az újvidéki püspökségre Vukadinovits Jettimé zimonyi prótát emlegetik, kinek ez idő szerint legtöbb kilátása van. Temesvári püspök Radics Emilian lesz, ki nagy tudós és ismét megnyerte a pátriárka kegyét.

Kinevezés. A zombori m. kir. pénzügyigazgatóság Szárits Géza díjtalan adóhivatali gyakornok-jelöltét és tart. honvéd huszár-hadnagyot, a zentai kir. adóhivatalhoz díjtalan gyakornokká nevezte ki.

Tanítóválasztások. Zentán a napokban több tanítói állást töltöttek be. A polgári iskolai tanítói állásokra egyhangulag meg lettek választva: Csapó Rózsa, Krób Vilma és Dubnitzky Veron. — A városi tanítói állásokra: ifj. Lebák Ferenc, ifj. Szekfű Ferenc és Novoszel György. A felsőhegyi kántor-tanítói állásra: Fodor János. A tanyára: Rogovits János, Vajda Ferenc és Mészáros János. A városi nótanítói állásra: Rácz Istvánné, Árvay Matild és Fischer Berta.

Zarándokolás. „Szent Alajos zarándoklat“ címén a kalocsai érsekség területéről egy Rómába küldött ifjusági zarándoklás tervével foglalkoznak. Erre a kalocsai nagyobb papnevelő intézetből Kindl Ferenc, a kisebb papnevelő intézetből Orbach Sándor jelöltettek ki az érsekség költségén való kiküldetésre. Ezeket kivül saját költségükön a zarándoklatban részt vesznek Révai Tibor és Kőszeghy Mihály a nagyobb papnevelő intézetnek növendékei. — Ez ügyben a vallás és köz-

nó fején ugyanarról a szerencsétlenségről panaszkodik, mint az ő drága fátyla. Sorra kerül. Fölapozzák egy rengeteg vastag könyvben az ő nevét: praedikatum van előtte. A tisztviselő rátekint a nyugtára, aztán az uri hölgyre. Az, mintha készülné a vigasztaló szavak meghallgatására.

— Nagysád, a bélyeg nincs átírva. Sziveskedjék az összeget, 75 frt 45 krt, a bélyegeket alján, az első sorban számokban rávezetni.

Inkább tántorog kifelé, semmint járna. Várhat most már délig is. Ija a nagyságos asszonynak is itt csak egy rubrikája van. A nyugdíjpénztár nem becsüli sem a rangot, sem a gyász.

Napsugár... Fehér ruhás, nevető szemű bakfis furakodik észrevétlenül előre. A tisztviselő csodálkozva néz rá: be ügyes! A kis lány nevetve adja át a nyugtáját.

— Kérem, sietnem kell. Tizkor zongora-órám van. Öt perc alatt el van intézve a dolga. A szépségnek és ifjuságnak itt is van protekciója.

Elfajtott kacagás... Néhány szobacicus is van itt, kik uraságuk helyett veszik föl a nyugdíjt. Ezek, mint a vízben fölkavert olajcsöppek, a nagy áradatban is egymásra találnak és hamar összetörődnek. Szemlélik velem együtt a nyugdíjasokat és folyton kacagnak. Mind-egyiken találnak gúnyolni valót. Nem látták egymást soha, de első pillanattól kezdve bizalmas jó barátok. Ezeket hamarabb összehozza a közös sors, mint azokat, akik itt egy kenyéren élnek. A konyha barátságosabb, mint a szalon, vagy a pincelakás. Egy uri asszony fölbigyesztett ajkkal, félvállról tekint le rájuk, ők pedig ösztönszerűleg összerendeznek: nem lehet tudni, mikor állít be valamelyik ehhez a Nagyságához. De attól a szomszéd váltóór-feleségtől, aki Ujpestről jön be minden hóban az ő tizenöt frt 75 krajcárjért, nincs mit tartani. A szegény még a szobaleányok előtt is tisztelteljesen félrevonul, s engedi őket előbbre. Ezek pedig mereven ránéznek, összenéznek és nevetnek. Hiába, a szegénységnek nincs becsülete, önmagát is lenézi.

A likvidáló hivatalnok arcát barátságos mosoly deríti föl. Az egyik serényen fölkel a helyéről és az előtte állók fején keresztül nyújtja a karját.

— Bitte sehr, Herr Obercontroller!

Egy testes javakorabeti ur áll az ajtóban. Kegyes mosoly játszik ajkai körül. Szokva van az előzékenységgel. Könnyű főhajással köszöni meg és odanyújtja a nyugtáját. Úgyanebben a percben kapja vissza. Ez szerencsés ember. Mikor betöltött a magyarosodás aerája, penzionálták, mivel nem tudott magyarul. Azóta pihen a babérjain és bekén élvezi a teljes fizetését. A milyen jóképű, eléll még száz esztendeig a magyar nyelv nélkül.

A kik a megkönnyebbülés sóhajával szorongatják kezükben a láttamozott nyugtát, a megpróbáltatásoknak csak felén vannak túl. Vissza kell vergődniük ár ellen a szűk folyosón abba a faracsony szobába, a hol az üvegablak hirdetik: „Főpénztár“, „segédpénztár“. Mind a ketőnek dolga van velük. A főpénztáros egy fehérszakállú öreg ur, a kinek arca, az összenőtt bozontos szemöldöknek dacára is, jókedvet és jószívűséget árul el. Pontosan, pedánsan olvassa le kinek-kinek az illetményét s csak néha mond egy pár ndvarias szót, ha kérdést intéznek hozzá. A másik egy nyugra, vörösszakállú férfi, nevető kék szemekkel, a ki minden bankóval egy-egy tréfát is olvas a szoba, mint a hátulsó s mintha az ide tóduló nők szabadabban éreznék magukat. Csak ahogy egymásután odalépnek a márvány fizető-asztal elé, akár kalap s akár gyapotkendő van a fején: mind-egyiknek homlokán kiül egy percre ugyanaz a borongó sötét ránc, a mint füttában összemérik a költségvetésüket az összeggel, a mit ott kikapnak.

A déli nap már melegen süt át a zöld redőnyökön, az óramutató már messze tul jár a tizenkettőn, midőn az utolsó nyugdíjas oda áll a márványasztal elé. Az a szegény váltóór özvegye Ujpestről, a ki első volt

itt reggel, de félénken, tiszteletteljesen mindig félreállt és engedte a mögötte levőket előre. Most is még két-két-kedve tartja remegő kezében a nyugtáját, mig a pénztáros el nem kéri tőle. S amint kiolvassák elébe az ő tizenöt forint hetvenöt krajcárját s ezek a krajcárok egyenként összezecsengek a márványlapon, hirtelen keserves zokogásba tör ki. Remegő kezekkel söpri össze a pár bankót, összeütközik benne a gyász, a kétségbeesés és szégyenérzete... Szegény, az első nyugdíjait kapja és olybá veszi, mintha alamizsna volna... Aztan még látja szegény férje ura véres temető... A kötelességének esett áldozatul s most kimérik az özvegynek az ő élete árát, havonkiint tizenöt forint hetvenöt krajcárt.

Szegény özvegy, majd megszokja. A jövőre még tétovázva fog félreállani, zokogni is fog még, víziói is lesznek még, de aztán nyugodtabb, fásultabb lesz s mire lekerül fejről a fekete kendő, olyan lesz, mint a többi: hallgatag, aláztat és — közömbös.

Hiába, a nyomorúság megszokja önmagát.

Fénynyel, szivarfüsttel teli a Reuter-kávéház. A női szalonban virágos toleettek, idekűn a dohányzóteremben vidám fiatal emberek. Ülök egy sarokban és a fönt kavargó füsttengerbe eregetem az én szivarom füstjét is. Fölszál az az elektromos fénygolyókhoz és páraakört von köréjük. S amint nézem ezeket a mozdulatlan, izzó laugokat, hamarjában átszámítom, hogy mennyi lángnak kellene lennie, hogy e fényes ház összes tulajdonosainak a szobája ki legyen világítva. Annak a selyemruhás, öreg urihölgynek így hónap vége felé talán már nincs is gyertyára való, pedig része van ebből a fényes palota tulajdonából. Egy rengeteg vagyon az államvasutak árvaiból, de hiába... nem jut belőle egyre több, mint ebből a vilamos fénytengerből, ha szétosztanák közöttük: egy árva sugár, mely láthatóvá teszi a sötétséget.

Kóbor Tamás.

Melléklet a „Bácska“ 71-ik számához.

oktatásiügyi miniszter az összes állami és kath. főiskolák illetve középiskolák igazgatóságait körrendelettel értesítette, hogy a római zarándoklatra jelentkező r. kath. tanulókat tíz napra elbocsáthatják. A zarándoklatra eddig is már több tanuló és igen distingvált köznység jelentkezett. Az érdekes és minden részletben pontosan kidolgozott programot dr. Robitsek (Bpest központi papnövelde) és a m. kir. államvasutak városi menettjei irodája bárkinek ingyen küldi meg. A zarándoklat élén Császa György székesi püspök v. b. tükös tanácsos ur ó exellenciája áll, a ki a zarándokokat külön kihallgatáson fogja ó szentségének bemutatni. A zarándoklat emlékére, a mely szt. Alajos tiszteletére történik, a rendezőség emlék érmevet vetetett.

Ev. református isteni tisztelet Zomborban. F. hó 20-án, vasárnap, d. e. 10 órakor a helybeli ágostai vallásuk imaházában, urvacora-osztással összekötött reform. isteni tisztelet és azután az ev. reform. leányegyház megalakulása ügyében tanácskozás fog tartatni. Szendy, ev. ref. lelkes megbízásából Roediger Lajos tanár.

A király temesvári látogatására vonatkozólag a délmagyarországi szerb egyházmegyékhez Brankovics patriárka felhívást intézett, melyben felhívja őket, hogy a királynak Temesvárra való érkezése alkalmából minél tömegesebben jelenjenek meg. A patriárka ezt azért tartja szükségesnek, mert ó felsége a patriárkához intézendő beszédében érinteni fogja a legközelebbi megnyitandó szerb egyházi zsinat ügyét, hangsúlyozva, hogy annak békés, egyöntetű befejezését várja.

Lóverseny. A gazdasági egyesület Zomborban, a szánta-uton lévő katonai gyakorló-téren 1891. évi szeptember hó 20-án lóversenyt rendez, melyre a n. é. közönség tisztelettel meghívatik. Kezdeté délután 2 órakor. Belépőjegyek ára: Számozottlét 1 ft 50 kr, tribünjegy 1 ft, állóhely 20 kr. — Este a „Vadászkürt“ szálló termében „Gazdasági Egyesületi“ táncfűzérke lesz, melyre az egyesület tagjai és az egyesülettől érdeklődők tisztelettel meghívattak. Belépőtíj 1 forint. Jegyek a táncfűzérkére előre válthatók Sztrilich Zsigmond kereskedésében és a „Vadászkürt“ kávéházi pénztáránál.

Honvédeink. Mult hó 29. óta Szabadkán volt összpontosítva a bácskai honvédezed s ezredgyakorlatokat tartott e hó 8-ig. Onnan két napi gyalogmenetben Szegedre mentek, közben Horgoson éjjelezn. Szegedről azonnal folytatták utjukat vasuton Lugos felé, a hol e 23-ig lesznek. Az ezred mintegy 1200 emberből áll. Szegeden a közhadseregbeli tisztikar katonazenével foglalta az átvonuló honvédséget.

Ertekezlet. Rigicán f. hó 12-én a Baja Újvidék közt építendő vasut ügyében értekezlet volt. Jelenvoltak Schmausz Endre alispán és Latinovits Ernő orsz. képviselő. Az értekezlet nyitányál Maisson rigyciai plébános üdvözlő a képviselt kilenc község nevében az alispánt, ki az ügy fontosságáról szólván a jelenvoltakhoz, megnyitotta az értekezletet, mely mindvégig nagy érdeklődéssel folyt le. Az értekezlet végén Latinovits képviselő, mint az egész vállalatnak megteremtője szólott, kiemelve a nemes indokokat, melyek őt és két bácskai képviselőtársát e vállalat létesítésében vezérelték, a vállalatnak különösen finánciális momentumait világította meg. Beszédét befejezve, ismét a helybeli plébános mondott a kerület nevében köszönetet a képviselőnek, válaszába írt tanusított ritka atyai gondoskodásáért. Dörgő éljen! és az értekezlet be volt fejezve. Az értekezletet követő banketten Láng Márton esperes-plébános köszöntötte fel az alispánt, ki gyujtó szavakban a rigyciai képviselőt éltette; mire a képviselő meleg köszönetet mondott a kerület képviselőinek a tanusított érdeklődésért. Képviselet voltak a rasztinai, sári és rigicai uradalmak is.

Szünetelés. A zombori I. önszegélyző szövetkezet, folyó év szeptember hó 20-án, vasárnap délután, — a Bács-Bodrogh vármegyei gazdasági egyesület által rendezendő lóhajás és lóverseny alkalmával — zárva leend. Erről az egylet tagjai azzal értesítettek miszerint a beizetések hétfőn teljesíthetők.

Szász Károly reform. püspök f. hó 11-én a déli vonattal Szabadkára érkezett. Az indulóhánál igen díszes köznység fogadta, ahol először is a város nevében Vojnich Félix főjegyző üdvözölte. Ezután Schilling Kálmán törvényszéki bíró a reform. hívek nevében emelkedett hangon beszédben fogadta a főpapot, a melyre az ünnepelt megköszönte a szíves fogadtatást, igazán remek beszéddel válaszolt. Ezután a város négyfogatu díszkoszójára ült és Schilling bíró vendégszerető házához hajtattat s ott megszállt. — Az nap délutánján 4 órakor a „Pest szálló“ nagytermében disztigvált és nagyszámu köznység jelenlétében isteni tiszteletet tartott. Ez alkalommal a püspök ur nagyszabású és lelkes hangon beszédet mondott. Este az ünnepelt tiszteletére a „Bárány“ szállóban fényes lakoma rendeztetett, a melyen először is Török ottani reform. lelkes üdvözölte; emelkedett hangon üdvözölő beszédekkel mondták még Frankl István ny. főgimn. igazgató és Milassin Jakab járásbíró, a melyekre Szász Károly két ízben is válaszolt. A püspök ur ó méltósága e hó 12-én hagyta el a várost.

Pályázat. Az apatini kir. járásbírósnágnál pályázat van hirdetve albiró állásra két hét alatt.

Áthelyezés. Rozsinszky Béla szegedi m. kir. erdőfelügyelő Peesre helyeztetett át, helyébe Nagy Gyula jón Brassóbeli erdőfelügyelőnek kerültekbe, Szegedre.

Választmányi ülés. Bács-Bodrogh vármegye és megye szabad királyi és rendezett tanácsú városok területén lévő tűzfoltos testület szövettségének választmánya 1891. évi szeptember hó 26-án reggeli 10 órakor Zomborban a vármegye székházának kisebb tanácskozási termében 1 ső ülését tartja, melyhez a választmány tagjai ezennel tisztelettel meghívattak. Tárgyszorok: 1. A szövettség területének tűzfelügyelői kerületekre való felosztása. 2. A kerületi tűzfelügyelők megválasztása. 3. A megyei szövettség területén rendezendő tűzfoltos szaktanfolyam ügyében határozat hozatal. 4. A vármegyei tűzrendészeti szabályrendelet végrehajtása ügyében a vármegye alispánjához intézendő javaslat-szerű szak-előterjesztés iránti határozat hozatal. 5. A tűzfoltos-területnek és vármegye területén minél nagyobb számban való létesítése iránti mozgalom módozatainak megállapítása. 6. A vármegyei szövettségi alapszabályok

5. és 6. §-ainak végrehajtása iránt szükséges intézkedések megtétele. 7. A tagtestületek és a vármegyei községek tűzfoltos statisztikájának beszerzése iránti intézkedés. 8. A kirtjelzés egyöntetűségének megállapítása. 9. A szövettségi alapszabályok életbeléptetése iránt szükséges minden intézkedés. 10. Egyéb esetleges indítványok tárgyalása. Zomborban, 1891. évi szeptember hó 11-én. Schmausz Endre, elnök. Tápay István, titkár.

Szerencsétlenség. Bort szállított a napokban a helybeli indóházból a Spitz és Neumann szállító cég. A hordókat a vagonokból egyenesen a széles nagy kocsira hengergettek. Két ember a vagonból eresztette ki s egy ember maga felé huzta a hordókat. Amint egy 600 literes hordót így ki akartak gurítani, az egyik munkásnak a kezét oda szorította a vagon ajtajához, mire az hirtelen eleresztette, a hordó leszaladt s az utjában álló másik munkáson — lábától fejéig — keresztül gurult. A szerencsétlen embernek lábát is, combját is eltörte s a fejét erősen megrebezte. Most a helybeli kórházban ápolják a boldogtalan munkást.

Kedélyes betörők. A mult héten valami éhen kórás csavargók igen kedélyes betörést vittek véghez. Hanczmannak az indóháznál lévő vendéglőjébe hatoltak be éjnek idején. A bemenetre kiszemelt ablakot bemáztolták sárral, hogy az üveg darabok ne esőrpömpöljenek, de munkájuk közben észrevették, hogy rossz helyt járnak, mert a szobában valaki alszik, ok pedig nem szeretnének senkivel sem találkozni odabent. Bemáztoltak hát egy másik ablakot, be is törték s behatoltak a sötétsébe, itt összeszedtek minden elcipelhető enni- és inni valót, szalámit, virslit, párizist, hideg paprikást stb., ugy szintén bort, sűrt és három üveg konyakot, sőt poharakat is elemeltek, hogy legyen miből meginni a szákmányt. Akkor azután kiültek a park bejáratánál lévő padra és lakmároztak. Reggelre az arra járók a csontokat, meg az üres üvegeket találták meg a pad mellett. — A sötétsébe volt egy idegen utazónak kofferje is, a mit szintén elvittek, de abból már nem hagytak vissza semmit az éhes betörők.

A kukuricák titka. (Rejtélyes gyilkosság Csantavéren). Még kedden délután virágos kedve volt, pajtsaival együtt mulatott, szerdán reggelre a kukuricák között találtak meg kegyetlenül meggyilkolva. Pálity Istvánnak hívták a szerencsétlenül véget ért fiatal embert. 20 éves volt, kifejődött és csontos testalkatu, foglalkozására nézve szolgaleány. Ezen utóbbi napokban számolt le gazdájával, kinél béres volt; szabadon akarta élvezni idejét október 1-ig, amikor ugyanis mint besorozott újoncnak a hadsereghez kellett volna bevonulnia. F. hó 8-án kisasszony napján délután a többi legényekkel — az itt divó szokás szerint — a koreszmában mulatott s többen látták az utakon jönni-menni. Másnap reggel egy csantavéri lakos, kinek a kanizsai út és a szabadkai puszták között lévő földjén a kukuricáját törték — azon hirrel jött a község házára, hogy a munkások törés közben egy meggyilkolt emberre bukkantak, kibent Pálity Istvánnak ismertek. Rögtön értesítették a meggyilkoltnak öz. édes anyját is, ki szaladva, haját tépve és jajgatva sietett a szerencsétlenség hírére. A helyszínrre kimentek dr. Gottlieb községi orvos, Szántó Pál csendőrörvezető, két községi rendőr és öz. Pálityné. A holttestem a kanizsai országúttól mint egy 1500 lépésre a kukuricák között — de a hol a kukurica jó darabon kivesszett — a gaz között elterülve feküdt. A sebek elárulták, hogy közvetlen közelből revolverrel lett meggyilkolva. A gyilkos mind a hat lövést bele lötte. S valószínűleg először hátulról orozva lött rá, s csak azután tette a többi lövéseket, melyek arcát, nyakát és mellét érték. Szántó Pál csendőrörvezető rögtön a helyszínen megkezdte a nyomozást. A gyilkos után semmi bűnjel nem maradt, csupán a nyomokról lehet annyit következtetni, hogy egy tettes volt. Mert a gyilkosság színhelyére négy hegyessarku csizmának a nyomai vezetnek, onnan ellenkező irányban kifelé pedig csak kettő, melyek azonban a szabadkai pusztára vezető dűlötön elvesztek. Az egészről azt lehet következtetni, hogy boszu műve volt. — A titok nem titok többé. Mindjárt az első napokban erős gyanu támadt Pletikoszics Pál ellen, mivel Pálity Istvánt vele látták jönni-menni. Az illetőt le is tartóztatták rögtön, de sikerült neki megugrani, azonban Szabadkán egy kocsmában a csendőrök elcsípték és visszahozták. A szörnyű tett a délutáni órákban követtetett el. Hogy micsoda hirtely alatt esalta a kukuricák közé és hogy miért végezte ki, arról sok mindenféle jár közszájon, s így nem lehet tudni az igazi okot.

Ágotha kisasszony. Kiss József, poétánk, milyen szépen énekelte meg a „jussát“ kereső öreg kisasszonyt, a ki a király elébe is elmegy, hogy az parancsoljon rá a vármegyére... Nos ilyen Ágotha kisasszony (csakhogy prózában) Mándits Mária katymári asszony, a kinek semmiféle hatóság sem tud igazságot szolgáltatni. Szinte rettegnek már tőle az egyes hatóságok, mert minduntalan bekapogtat keresni a „jussát“. Pedig hány ügyes-bajos dolga akad! Legutóbb egy kihágási ügyben hoztak ellene harmadfoku határozatot, de ez a határozat megint nem az ó szája ize szerint szól és azt nem is akarja elfogadni. Ó elmegy a király elébe, hogy az szolgáljon neki igazságot. A határozatot csak akkor tartja igazságosnak „ha a Tóbiás Józsi megesküszik“ az ó ügyes-bajos dolgában, mert a mire ez megesküszik (közs. irnok Katymáron) csak az az igazság! — És a szerencsétlen asszony, a ki már a Curianál is alkalmatlanokodott, csak egyre járja a hatóságokat, igazságot keresni, — azt mondja — addig járja, a mig a Tóbiás Józsi meg nem eskettetik.

Egy tanító találománya. Kovács István, ó-becsei tanító, igen praktikus találománya kapott szabadalmat. A találománya egyszerű festék, mely palaszert felületet ad mindannak, amit vele befestünk és így tanszerünkben reformot, még pedig tívűv reformot van hivatala előidézni. Kovács ezen találománya a napokban kapta kezéhez a szabadalmat, még pedig úgy az Osztrák birodalom, mint Magyarország területére. A szabadalom 15 évre szól. Hisszük, hogy a praktikus találománya mihamarabb megtermi a maga gyümölcsét.

Csödtömög szüntetés. A szabadkai kir. törvényszék a Klein Dávid zentai kereskedő ellen elrendelt csödtömög szüntetését.

Zenta város jövő évi költségvetése a tervezet szerint 105 ezer frt deficitet tüntet föl.

A görögkeleti ünnepek. A következő sorok közlésére kértünk fel: A „Bácska“ mult számában „egy szülő“ csodálkozásának adott kifejezést a felett, hogy a közép kereskedelmi iskolában a görög keleti ünnepeket is megtartják. Hogy a főbb görögkeleti ünnepeket megtartjuk az tény s ezt a magyar kormány által megerősített szabályrendelet 20-dik §-a rendeli így el. De tény az is, hogy a görögkeleti ünnepek délutánjai a legközelebbi szerdán, vagy szombaton délután pótolatnak s így egész éven át legfeljebb csak 14 napi mulasztásról lehet szó — és hogy ezen ünnepek nem csak intézetünkben, hanem a helybeli állami főgimnáziumban is szünetelnek az előadások. Ha tehát az állam annyira respektálja Zomborban a görögkeleti vallásukat, hogy ünnepeiket is megtartja főgimnáziumában, vajjon tapintatos lenne-e, ha a város, amelynek görögkeleti polgárai a római katolikusokkal jóformán egyenlő arányban tartják fenn intézetünket, kevésbé venné lakói ezen jelentékeny részének vallását figyelembe? Itt tehát, talán meg fogja engedni a t. beklődő, nem szabad, hogy csakis a paedagogia érdekei határozzanak! Zombor, 1891. évi szeptember hó 12-én Zsulyevits Ernő, igazgató.

Tanárválasztás. Dr. Káplány Antal, szabadkai főgimnáziumi helyettes tanárt, a szentesi gymnasiumhoz rendes tanárrá választották meg.

Tanítói gyűlés. A ó-becsei esperes kerület tanítói szeptember hó 24-én délelőtt 9 órakor tartják kerületi gyűléstükét Ó-Becsén. Tárgysor: 1. Elnöki megnyitó. 2. A ft. Egyházközség által kitűzött tétel megvitatása. 3. Gyakorlati tanítás.

Hidáthelyezés. Apatinban tudvalevőleg nagyobb szabású partvédelmi munkálatok vétnétek fogantatva; ezen munkálatok tették szükségessé a gőzhajó-állomás kikötő hidjának jelenlegi helyéről való elmozdítását; a gőzhajóállomás kikötő hidja a jövőben az Aman-féle töltés végén lesz elhelyezve, mert az alispáni hivatal teljesíteni fogja a gőzhajózási társaságnak kérelmét, a kikötő hidnak a jelzett helyre leendő áthelyezését illetőleg.

A vilovai töltésnek zárgáttá leendő átalakításához szükséges munkálatokat Guttman Izsák újvidéki vállalkozó vállalta el 15,000 frtrt.

Az almási vasúti út. Horánszky Nándor, a br. Rudits-féle hagyaték zárgondnoka, értesítette a megye alispánját, hogy az almási vasúti indóházhöz vezető úthoz, a Rudits-féle birtokból szükséges földterület holdjáért 480 frtot igényel.

Tűz. Prgl.-Szt.-Iván községében f. hó 8-án délután háromnegyed 6 órakor, a nem régen felosztott legelő földön álló kender és takarmány kazalokon, tűz ütött ki, mely alkalommal öt birtokos szerűsen álló kender és takarmány teljesen összeégett. A kár 400 frtra tehető, de a leégett tárgyak nem voltak biztosítva. A tűz keletkezésének oka eddig ismeretlen. — r. l.

Öngyilkosság. Kókay András, 70 éves ó-becsei öregember, felszint szegénysége, részint gyógyíthatlan betegsége fölötti kétségbeesésében a napokban felakasztotta magát.

Liliputiak Újvidéken. Érdekes vendégei vannak — mint nekünk írják — Újvidék városának. Egy liliputi színészársaság, — mely 6 férfiből és 3 nőből áll — tart előadásokat. Előadják „A berlini mikadó“ c. operettet. Az apró hülyék és férfiak igen megnyerték a köznység tetszését s az újvidékiek élvezettel hallgatják a különös népséget. Természetesen van közöttük primadonna, komikus, bonvivant stb. El lehet képzelni, milyen érdekes lehet a kis embereket a színpadon hőmpölyögni látni s hallani tőlük olyan dolgokat, melyek alakjukhoz, meg hangjukhoz épen nem illenek. Pl. milyen lehet az a magas C amit a liliputi tenorista kivág; vagy, mikor két ilyen kis teremtes valami szerelmi idillt játszik végig, melyhez természetesen azt a dalt kell énekelni, hogy: „Vak vagy óh szerelmem“... Ugy halljuk, hogy nekünk is szerencsénk lesz a liliputi színészársalathoz.

Mit kaptak a kupuzsinaiak? Megirtuk volt, hogy a kupuzsinai tűzkárosultak felszegélyezésére begyűlt összeget mult vasárnap osztotta ki a helyszínen a megye alispánja és Késmárky főszámvévo. Begyűlt összesen 5290 frt 88 kr. A szegényalap javára adatott 603 frt 88 kr, a többit kiosztották. A legkisebb segélyösszeg 5 frt, a legnagyobb 25 frt volt. Összesen 364 káros részesült segélyben.

Csödnnyítás. A szabadkai kir. törvényszék csödtöt nyitott Tamási György ellen. Csödtbiztos dr. Bányai Miksa kir. törvényszéki bíró, tömeggondnok Herczeg Lajos, helyettese dr. Balogh Lajos ügyvédek, jelenléti határidő október 12.

Megszökött rab. Az újvidéki fogházból Sági Albert ó-becsei jó madár csütörtökön délután megszökött. A csendőrök azonban még az éjjel elfogták és Újvidékre visszakísérték.

Ó-Becsén az üresedésben volt csendőrörvezetői állásra Panits Nosztort választották meg a kilenc pályázó közül.

Magyar zene és a bécsiek. Gaál Ferenc a szabadkai zenede igazgatója, különben jeles zeneszerző, akit többszöri itteni föllépése után városunk köznősége is előnyösen ismer, a következő kintünető sorokat kapta a bécsi Votivtemplom zenei egyesületétől: „Mélyen tisztelt mester! A Votivtemplom templomi zeneegyesületének megbízásából tisztelettel alulirott, kiadás céljából összegyűjtő a jelenkor leghivatottabb művészeinek szerzeményeit képező graduáliát és offertoriumait. Ezen vállalat sikerének biztosítása és disztése céljából, nagybecsült mester felkérem önt, miszerint tollával ezen munkáldához hozzájárulni kegyeskedjék s szolgáljon ezen bátorságom indokolásául a nemes cél, mely e kiadással kapcsolatos. Valamennyien megbecsüljük e nagy tiszteletet. Mély tisztelettel Kretschmann Theobald karmester a Votivtemplomnál.“

Moholi ügyek. A moholi szerb egyházi ügyek rendezésére Brankovits patriárka által kiküldött biztos tegnap kezdte meg működését. Meg lett keresve az alispáni hivatal is, hogy akadályozzon meg olyan eshetőleges kísérleteket, melyek a békés tárgyalás útját akarnák állani.

Katonai lóvásár. A katonai lóvásár tegnap tartatott meg városunkban Károlyi ezredes, Ogriszt százados, Eder hadnagy, mint katonai kiküldöttek s a polgári hatóság jelenlétében. Elővezettek 65 lovat, ebből — mint értesültünk — megvettek 12-öt.

Lóverseny és táncmulatság. Mint értesülünk, az érdekesnek ígérkező vasárnapi lóversenyre már eddig is szép számmal történtek nevezések. A kocsi-versenyre hatan, a lóversenyre szintén hatan neveztek. Jövő számunkban részletes adatokkal fogunk szolgálni. — A lóverseny napján tartandó táncmulatság rendező bizottsága ez uton tudatja a helybeli és vidéki közönséggel, hogy a táncmulatságra külön meghívók nem bocsátattak ki; meghívókat szolgálnak a községeknek is megküldött falragaszok. — A jegyeket úgy a versenyre, mint a táncmulatságra már nagyban keresik.

A katonakenyér. Mert a gabona drága, ebből logika szerint a szegény ember kevésbé jó kenyeret fogyaszt; a kevésbé drágább lisztet használja kenyérre, ez meg tudvalevőleg kevésbé jó is. Bakaink egészen másképp járnak, ők a drágaság miatt jobb kenyeret kapnak. A katonák kenyere ugyanis — mint azt mindenki tudja — a híres profunt, azaz komiszkenyér, tisztára rozsból szokott készülni, s nem olyan tulságosan jó eledel, hogy nyugodt lelkiismerettel ne viselhetné a „komiszkenyér“ nevet. Junius, julius, augusztus és szeptember hónapokban néha-néha megjavítják a katonák kenyereit, s nem tiszta rozsból, hanem harmadrészt búzából sütik. Most azonban, nyilván mert a rozs drága, — amint bírlük — a hadügyi kormányzat főlészlőtt a hadsereg szállítót, hogy az egész évben minden profuntot felerészlt búzából készítsenek. Az új, megjavított „komisz“ kenyeret már legközelebb megkapják a katonák, s azután az egész esztendőben jobb ízű, táplálóbb kenyeret fognak enni.

Mulatság. Baján, szeptember hó 27-én, az ottani legényegylet helyiségében szüreti mulatságot rendeznek, mely a közzétett humoros meghívó után következettve, igen kedélyesnek ígérkezik.

Bácskaiak egy szakiskolában. A királyhalmi erdőőri szakiskolába két moroviciai tanulót vettek fel: Csákváry Lajost és Gendies Pált.

Zeneestélyek Zomborban. Herczenberger Sándor első magyar zenekara az ősi idény alatt a következő napokon és helyeken fogja legújabb zenedarabokkal a közönséget szórakoztatni. Ugyint vasárnap és esütörtökön a „Vadászkürt“ szállodában, kedden és szombaton az „Elefánt“ szállodában, szerdán a „Cstanoica“ vendéglőben, pénteken a „Fehér hajó“ vendéglőgödőben. — A műsor igen gazdag és változatos lesz, és Herczenberger jó hírneve előre is biztosítandja a legélvezetesebb estéket.

Városi ügyek.

A városi színház. Vojnits Félix főjegyző és Szebenburger Károly tanár, Szabadka város küldöttei tegnapielőtt városunkba érkeztek, hogy a „Bácsmezei szini kerület“ ügyét az illetékes közegekkel megbeszéljék. Legyen szabad utólag teljes elismerésünkel adózni azon fáradozásért, melylyel Szabadka város és küldöttei, megynék szinügyét megjavítani hivatott ezen eszmét kivitelre segíti. A mennyire a körülményekből ítelhetünk, a terv nem fog papiroson maradni, mert csakugyan olyan dolgról van szó, mi Bácsmezei szinügyét magas fokra fogja emelni. Ezenfelül e lépés a szó szoros értelmében olyan kezdeményezés, ami — ha sikerült — magyarországi többi részeiben is utánzásra fog találni. Lapunk más helyén bővebben foglalkozunk magával a kérdéssel, melyre még többször vissza fogunk térni, részint arról is minden tellhetőt megfogunk tenni, hogy az eszme minél szélesebb körben találjon támogatásra. Ismerjük már Szabadka városnak, a kivitelre vonatkozó proposícióit is s nyugodt lélekkel mondhatjuk, hogy ezen az alapon a tárgyalásokba bele lehet menni s a kérdést közmegelégedésre lehet majd megoldani. Nevezett urak tegnap délelőtt meglátogatták városunk polgármesterét, ki teljes készséggel ígerte meg támogatását meg vagyunk győződve, hogy Zombor kulturális érdekei iránt oly sokszor tanúsított helyes érteke meg fogja találni a módot a terv kivitelét Zombor részéről — a lehetőséghez képest — elősegíteni. — A polgármester ur tegnap délután összehívta a szinügyi bizottságot s a törvényhatósági bizottság egy-néhány tagját; ez alkalommal az alább előadandó megállapodások történtek. — Ha a terv sikerül, megynék hosszú időre biztosítva lesz, hogy elsőrendű szinészársaság előadásait élvezheti, lesz állandó s egyedül az ő rendelkezésére álló szinészársulata s meg fognak szünni azok az örökös mizeriák, melyek különösen Zomborban örökös elégedetlenségnek voltak kútforrásai. Mint értesülünk, Szabadka város küldöttei az egyes városokkal való érintkezés után, egy a városok megbatalmazottaitól álló gyűlést terveznek a jövő hó folyamán Szababkán: ez alkalommal szövegeztetnének a részletes és végleges megállapodások, úgy hogy megynéknek már az 1892. évi szini évadban meg lenne a saját társulata. Bizunk, hogy úgy Zombor, mint a többi városok értelmisége, mindent el fog követni a terv mielőbbi megvalósítására. A tegnapi ülés lefolyása a következő volt: Szebenburger Károly és Vojnits Félix, mint Szabadka város szinügyi bizottságának kiküldöttei a tegnap délután tartott értekezleten előterjesztették, miszerint egyelőre három évre állandó bacsmezei szini kerület létesülése esetén Zombor felváltva szept. 15-től november 1-ig és február-március, másik évben január-márciusban kapna állandó társulatot. A város ingyen fűtés, világítás és esténként 10 frittal segélyezné a társulatot. Az értekezlet egyhangulag helyeselte ezen előterjesztést, mely még e hónap folyamán hivatalos alakban Szabadka város által fog megtétetni, és mely azt hisszük, szini mizeriánkat valahára meg fogja szüntetni.

Művészet és irodalom.

„A Hét“. Az „örök békéről“ szól „A Hét“ 36. számának Krónikája. Aktualitást adott e kérdésnek az olasz parlament béke-bizottságának egy átirata a ma-

gyar képviselőház elnökéhez, melyben azt kéri, hogy a jövő évben megtartandó béke-kongresszuson képviseltesse magát a parlament. A cikk Hock János fényes tollából ered. Mint novellista egy új név szerepel ezutal, Szalóczy Bertalan geszti pap, kitől a műpártolók könyvtárában legközelebb fog egy kötet megjelenni. Érdekes aktuális tarcája e számnak Az államvasut árvai Kóbor Tamástól. Van továbbá humoros cikk Tábori Róberttől; egy kis francia vigjáték és sok érdekes apróság. Kiváló figyelmet érdemel Kosza Andornak egy gyönyörű költeménye: Rejtelmek és Karlovsky Endrétől néhány kedves strófa. A borítékot Eötvös Lóránt báró, az egyetem új rektorának képe díszíti.

Megjelent a Bács-Bodrogh vármegyei gazdasági egyesület közlönye a „Gazdasági Értesítő“ szeptember havi 9. száma a következő tartalommal: Termény-, gyümölcs-, konyha- és virágkerteszeti kiállítás Zomborban. — A kiállítási uradalom. — Az ugrolásról. — Irodalom. — Lóverseny és lódíjazás. — Álami ménék bérlése. — A mélyművelés. — Egy új pakolási mód. — A cserebogarak és pajorok ellen. — Restitúd. fluidum. — Alkalmas e a konkoly takarmányozásra? — Komló-termesztés. — Tagdíj nyugtatás. — Hirdetések.

Előfizetési felhívás. Költemények címen egy 14 ivre terjedő kötetet szándékozik a f. év végén kiadni Petri Mór, lapszerkesztő s főgimn. tanár. Tíz év óta részint az irodalmi társaságok felolvasó ülésein, részint a fővárosi szépirodalmi s napi lapokban kerültek nyilvánosságra eddig a költemények. A kötetet egy első rangú fővárosi cég állítja ki a legdiszesebben. Ára fűzve 1 frt 60 kr, diszkótesben 3 frt. Gyűjtőknek 10 előfizető után tiszteletpéldány. Előfizethetni a szerzőnél Zilahon.

GOMBOSTŰK.

(A király dorgatóriuma. — A sok interview. — A hors. — Zágráb, Prága. — Primás-jelöltök.)

Hah! de jól estek a fejedelem dorgáló szavai, amelyekben a magyar király részesítette Galgócon a lutheránusok parthie honteusének, a dunántúli egyházkerület papságát vezető Baltik Frigyes püspököt!

Lepipázott lutheránus panszlávizmus és éppen Nyitra megye kellő közepén, az ő törekvéseinknek valóssággal-gőpöntjén! Ilyet még nem hallott Magyarországi! A Strossmayer keble dagadozik tőle, mert hát „solamen est miseris socios habuisse malorum.“

Szinte szeretőnk, ha lutheránus püspök lenne — Uzelac százados is!

Az interview-k korát éljük. Meg volt az interview újabb Bismarcknál, Milán királynál, Strossmayernél, Crispinél, egyszóval mindenkinél, a ki valamely okból szerepel a nyilvánosság terén.

Hát jól van. A holt idényben, a mikor az államférfiak úgy sem tesznek, legalább — beszéljenek.

Csak azt nem értjük, hogy micsoda hazafias szolgálát volt éppen a fumei zavargások tárgyában nyilatkozásra készíteni... a horvát bánt?

Ha a horvátok felfogása mellett nyilatkozik, megnehezített volna Magyarországon, ha ellene, akkor Horvátországban válik a helyzete praecariussá, pedig ott tapintatával éppen a magyarság érdekeit ő képes előtérben tartani.

De hát a szenzáció a fűdolog, a mely előtt minden egyéb tekintetnek háttérbe kell vonulnia.

Ha én államférfi vagyok, úgy tennék az indiskrét hírlapírókkal, mint az utazó úgynökökkel tett a „Fliegende Blätter“ kereskedője. Leültette egy székre, a mely alatt sülyesztő volt. Akkor megnyomott egy rugót s a kereskedelem sáskája rugás helyett rugóval, hirtelen lent találta magát a földszinten.

Ezzel az eljárással lehet megszüntetni a sajtóbeli indiskréciokat!

Patentírozott szer a Blowitzek és rossz vicceik ellen!

Szép töltnék, hogy néhány száz magyar kiránduló jutni fog a zágrábi kiállításnak is. Lesz ott érdekes látni való különösen reánk való tekintetből is.

Mire a nemes ipar gróf oda érkezik a kirándulókkal, berendeznek egy Uzelac szobát. Ott lesz egy brostortó, jelképezendő a derék hadi által annyira kedvelt „niederpfiffert“ szót.

Nagy gyönyörűségünk fog tenni a kiállítandó Jellasics-reliquiákban is, mig tiszteletünkre az „Udri, udri“ nótát fogják zengedezni.

Hogy virágok helyett mit fognak szórni a magyarok elé, ez a kérdés már más Blattra tartozik. Lehet, hogy letépett magyar zászlókat és cimereket is.

Prága és Zágráb éppen nekünk való kiránduló helyek. „Inkább rándult volna ki kissé a helyéből a lábunk, minthogy ezekre a helyekre ránduljon ki,“ lesz majd a késő bánat kifejezése.

Mindenki azt teszi meg primás-jelöltül, a kire éppen guszta van a püspöki karból.

Úgy látszik, némelyek nem is annyira primást akarnának kinevezetni Esztergomba, hanem csak egy egyszerű — kontrást!

Gáspár Imre.

A mohácsi szigetbeni arany lelet.

Bács Bodrogh megye Dautova községének szegényebb sorsu lakosai, a pécsi püspök birtokeihoz tartozó mohácsi szigetben, mely a községgel szemközt a Dunának egyik ágán túl fekszik, évenként kukorica termelésre földeket bérelnek. Így történt az a most folyó 1891-ik év tavaszán is.

Ezen évi június hó 13-án öreg Szőke József, 17 éves József és Pál fiainak, egy a siketnéma Major János társaságában átment a szigetre kukoricakapálás végett. Munkaközben valami fényes öltött a földön ifj. Szőke József szemébe, ki azt felvéve, de nem ismerve, a csekély távolságban munkálkodó apját magához szólította, aki felismervén az értékes leletet, azonnal fiaival és a siketnéma Major Jánossal további kereséshez fo-

gott. A siker nem maradt el. Az öreg Szőke és fiai szétszórva a kapavál kidobott földből 28 darab, a siketnéma Major János pedig 14 darab aranyat szedtek fel, megegyezvén, hogy azokat maguk között felosztják. Nem távol az aranyak lelhelyétől találtak egy darab sajtószert, de üres cserép csuportörédeket is, melyet szinte magukkal vittek.

A lelők, minthogy a hír elterjedt, június 17-én jelentést tettek a községi elüljáróknál, kik azután a szolgabírói hivatalt is értesítették, egyszersmind ör. Szőke Józseftől a nála talált 28 darab aranyból 26-ot lefoglalván, azokat a csuportörédekkel a szolgabírósághoz beküldötték, két darabot azonban kérelmére ideiglenesen a találonál hagytak. A siketnéma Major János apja, ör. Major János, a fia által talált 14 darab aranyat még a feljelentés előtt bevitte Bajára, hol azokból 9 darabot Fellner József ottani aranyművesnek darabját 5 frtjával el is adott, a megmaradt 5 darabot pedig beváltás végett elvitte a bajai kir. adóhivatalba. Azonban itt Szamosi Béla pénztárnok felismervén a lelet jelentőségét, lefoglalta a neki bementott 4 darabot, minthogy időközben egy darab már eladott. Másnap az adóhivatalban megjelent Kilbinger Ferenc, mint a püspöki uradalom intőzője, és az aranyok átadását követelte, mire a pénztárnok az általa lefoglalt 4 darabot neki át is adta.

A főszolgabíró, Latinovits Gyula, a község elüljáróinak jelentése folytán június 22-én kiment a helyszínére és megejtette a hivatalos vizsgálatot, úgy nemkülönbön kihallgatta Fellner József aranyművest, ki már a 9 daraból 6 darabot beolvasztott, kihallgatta továbbá a pénztárnokot is. A felvett jegyzőkönyvek tartalma igazolja a már előadott körülményeket.

Latinovits Gyula a község elüljárói által lefoglalt és hozzá áttett 26 darab aranyat, a talált csuportörédekkel és a felvett vizsgálati jegyzőkönyvekkel egyetemben, július hó 10-ik napján tett hivatalos jelentésével beküldötte a vármegye alispáni hivatalához, hol az aranyak jelenleg hivatalos letétben várják a további intézkedést.

Alig hogy az aranyak az alispánhoz megérkeztek, a budapesti királyi ügyek igazgatója f. évi július 14-én 16,302. szám alatt kelt átiratával a letéteményezett aranyakat, mint talált kincset, az 1811—12 és 13-ik években kelt királyi rendeletek alapján a maga részére reklamáta, mire az összes iratok vélemény adás végett a vármegye ügyészi hivatalnak kiadattak.

Időközben a beküldött aranyak szakértői vizsgálat alá vétetvén, azokból 21 darab Mátyás királytól, 1 darab Zsigmond, 1 darab Albert és három darab II-ik Ulászlótól származottnak bizonyult. Mindannyi új, alig használt érme, a sokott nagyságban. Zsigmond király aranyának egyik oldalán Szent László látható állva „Sanctus Ladislaus ungariae rex“ körirattal, tullapon pedig egy négy mezős cimere, a magyar folyókkal, és a cseh orozslán, egy a lengyel sással található, „Sigismundus dei gratia ungariae rex“ körirattal.

Albert aranyának egyik oldalán szinte a szokásos feliratu Szent László látható, az ellenoldalon pedig a király cimere négy mezős paizson létezik és pedig a magyar négyes folyóval, a cseh orozslánnal, a lengyel sással, a negyedik mezőn pedig hármás, közepén kockás osztálylyal „Albertus dei gratia ungariae rex“ felirattal.

Mátyás királynak 21 darab arany érme, egy kivételével mind egyenlő, Szent László vagy a Szűz Mária képeivel, és „Mathias dei gratia ungariae rex“ körirattal. Csak egyetlen egy tesz kivételt, melyen négy mezős cimere van, melynek két mezején magyar ország cimere, a másik kettőnek egyikén a gyűrűt tartó holló, a másikán a cseh orozslán látható. Csak a pénzverő helyeknek betűi különböznek, legtöbben K. B. (Körmöc Bánya), másokon csak egy K., ismét másokon K. 8. és K. 10. egyen N. T. úgy O. O. Végre egyikén egy kis paizson két keresztezett kalapács.

Ulászló három érme szinte egyenlő, mind háromnak egyik oldalán Szent László szokott feliratával, a hátlaapon pedig négyes mezejű cimere, melynek két mezején a magyar cimere, a harmadikán a lengyel sas, negyedikén pedig a cseh orozslán látható. „Vladislaus dei gratia ungariae rex“ körirattal.

Az aranyak alig voltak egy arasznyi mélyen rejtve, hogy ki volt tulajdonosuk? azt alig fogjuk megtudhatni, de valószínűen a mohácsi vész után egyik menekülő a szigetre bujdosván, hirtelenébe rejtette ide aranyait, ki azután vagy elveszett, vagy pedig a török világban oda többé vissza nem térhetett.

A talált csuportörédek kis edényre következtett, de külsője sajtószertü bibircses felületű, mely alig található másutt.

Grosschmid Gábor.

SZTANISICSI KEDÉLYESSÉGEK.

A mi sztanisicsi németjeink mindenáron kedélyes emberek akarnak lenni. És valóban, milyen kedélyes élet folyik is ott már az egész nyáron!

Hanem ezt a kedélyességet nemhogy megirigyelné valaki tőlük, de sőt sokat mondó, gúnyos mosollyal kiseri mindenki. Hogy is ne! Mikor a jámbor németek nem tudnak másképp kedélyeskedni, minthogy együgyű tüntetést teremtenek a magyarosodás ellen és profánul zúzzák a vallást. Pedig hát minden józan ember előtt ez a kettő a legszentebb valami, még ha német ajku fia is a hazának, vagy — mondjuk — a megyének.

De hát ok kedélyesek akarnak lenni és azok lesznek. Akárhány akármint beszél is. Pünköszt!

Ki ne hallott volna a sztanisicsi kath. szentbeszédet ügyéről! Hiszen már ország-világ ismeri! És bizony meg a jó amerikaiak is megirigyelhetik azt az igazi sztrájkot, ami itt, ebben a különben csöndes községben kiütött. Mert ennek a községnek a németjei még az Ur Istennel szemben is sztrájkolnak. Mit nekik Hekuba! És valóban már-már kételkedni kezdünk annak a szólásmondásnak az igazságában is, hogy hát abban a bizonyos — isten tudja honnan importált — nadragfélében járó atyafiak csakugyan heten mennek egy nyulra. Nem! Azok, akik ily nagy dolgokat tudnak művelni, azok nem félnek annyira egy nyultól, hogy csak heten merjenek rája menni!

Persze nem tetszik nekik, hogy a község magyarosodik: ok nem engednek az ő német jussokból (?). Nem engedik, hogy a kath. templomban magyar beszédet is tartssanak, ok németek akarnak maradni a vallásban is. — Valóban dicséretes erkölcsi erő!

Hanem ez még semmi! Az az igazi, hogy most kiütött a sztrájk teljes erőből és dühöng bámulatosan. Áll pedig ez a sztrájk abban, hogy a német atyafiak egyáltalán nem járnak a templomba és tartanak ünnepnapokon amolyan sztanisicsi német leleményességre valló körmeneteket.

Először is vettek közöltségen egy keresztet, egy valóságos, feszületes keresztet. És ha tudtak volna latinul, rá is írták volna, hogy „in hoc signo vincis“. De mert nem tudnak, hát csak úgy elgondolják, hogy ok „ezen jel alatt győznek“ és ezen jel alatt győz az ő mackacs, de ártatlan németiségük. Mert győzni akarnak és győzni fognak!

Nos hát ezt a keresztet — szegény németek! — ünnepélyesen föl is szentelték a falu végén, egy — malom alatt! Papra persze nincs szükségük. A ceremónia anélkül folyt le.

És a nyáron vasárnapokon és ünnepeken — persze megint csak pap nélkül — processziókat tartanak, elül viszik a sajátkezűleg fölmentelt keresztet és kántálnak szoltárokat hozzá. Papra — természetesen — nincsen szükségük! Minek is? Tudnak ok üdvözülni a maguk nemet erejükből is! Hiszen már nem heten mennek egy nyulra se! Van ott „erő, ész és akarat!“ Quantum satis!

Es ez a vallásos ceremóniának nevezett játék ismétlődik minden vasárnap. Sokan sereglenek össze a vidékről annak esudájára, mert ilyent akárhon nem pipálhatóak ám! Csak Sztanisicson!

Odament napokban a kegyur is, br. Rédl Béla, hogy ő is gyönyörködje a kedélyes vallási szórakozásban. És bizony gyönyörködött is az eredeti sztanisicsi bölcességben.

A templomba meg német ember nem jár. A más ajku katolikusok vesznek részt egyedül a miséken.

De ne is merjen elmenni a ki német fia van a községnek! Mert aki be meri tenni oda a lábát, jaj annak! Ha mesterember, nem dolgoztatnak nála; ha szatócs, nem vesznek nála még borsot se; ha kofa, nem fog elkelni a szilvája stb. Ha meg más önálló ember, hát beverik a fejét a kolompások.

Hasonló sorsban részesül az idegen ajku, akinek szabad ugyan a templomba járni, de aki bátorodik az ő processziójátéknak előtt le nem venni a süvegét. A gör. kel. (szerb) templomba szabad eljárni minden svábunk s el is járnak szék ügyhöz is méltó buzgalommal — az ő véleményük szerint) a többiek „esúságára“.

Valóságos sztanisicsi inkvizíció!

Ime ilyen kedélyesek a mi jó sztanisicsi németjeink. Ki hitte volna?! Ezzel persze el fogják érni azt is, hogy Sztanisics túl tesz majd a jó hírből Rátótón, Nagy-Lédecen stb. ilyen falun, a melyekre meg — tudvalevőleg — nagyon sok épületes dolgot ráfognak a gonosz nyelvek.

Hat csak üdvözüljenek németül a jó sztanisicsiak, a miig erősebben rá nem koppintanak áskálódó körműkre!

Törvénykezés.

Bresztovácon folyó hó 6-án este 8 órakor Radits Milan, ottani legényt, az utcán megölték. A nyomozás kiderítette, hogy a tettesek Bozdóg Mladen, Grines Novák és Popovics Jován voltak, kik tulajdonképpen a velük ellenséges viszonyban lévő Kolarits Milivoj boeskoros legényt akarták megverni, minthogy azonban Radits Milan, Kolarits Milivoj védelmére kelt, s utóbbinak elmenekülni is sikerült, vádolták Radits Milant megtamadták és egy kézzírás szíven érvén, menten halva rogyott össze. A vádoltak a zombori törvényszéknel vizsgálati fogságban vannak.

Kézrekerült sikkasztó. Nagyobb összeget használt föl Budapesten „a saját céljaira“ egy 18 éves esemete s azután nyakába vette az országot, de nem soká élvezte a kóborlás kellemetességeit, mert a napokban elesítették őt. A szabadkai rendőrség fogta el s távirathat értesítette is a budapesti főkapitányságot. Fleischmann Vilmosnak hívják a jómadarat, ki a magyar leszámító- és pénzváltóbank újpesti hajógyárában volt alkalmazva, s onnan 1000 frt készpénz és 400 márka értékű értékpapír elsikkasztása után a múlt hóban megszökött.

Reményteljes csemete. Az apja, Sánta István, felelős ör volt nemrégiben. A fia is arra a pályára szánta magát, úgy látszik. Alig 13 éves az istenadta s mert még a tolvajfogást nem gyakorolhatja, hát gyakorolja a lopást, a mi körülbelül egyre megy az ő apjától örökölt rendőri talentuma szerint. A napokban 3 libát vett a pártfogásába (hiszen csak nem kezdni lovakon!) és odahaza elrejtette azokat. Csakhogy rajta vesztett s csakhamar hűvösre került a fiatal jómadar.

Közgazdaság.

Zsizsik a gabonában. A földm. miniszterium értesíti a hatóságokat, hogy a vasuton szállított gabonában zsizsiket találtak. Felhívja ennélfogva a hatóságokat, hogy a gazdákat figyelmeztessék arra, hogy a kinek magtárában zsizsiket találnak, fertőtlenítsse a magtárát, és egy ideig ne használja gabona elhelyezésére, mert ama vidék gabonáit, a hol a zsizsik előfordulását észlelni fogják, a kereskedelmi miniszter a vasuti forgalomból ki fogja zárni.

A szeszfok mérőkre vonatkozó rendeletben némi változás állott be. Ugyanis egy rendeletet bocsátott ki a kereskedelemügyi miniszter, mely szerint a volt földmivelés-, ipar- és kereskedelemügyi miniszteriumnak idevonatkozó 1874. évi 9334. sz. rendeletének 34. §-a helyébe egy új szakasz lép. Ebben részletesen körül van írva a szeszfokmérők beosztása, alkalmazása, hitelesítése és ellenőrzésének módjai újólag szigorúan szabályoztatnak.

Szerkesztői üzenetek.

S. S. „Márod virágzás.“ Gyöngébb, sokkal gyöngébb, mint a multkori volt. Különösen a technikája pongyola, olyannyira, hogy ez rontja el az egészet. — Munkatársaink között szívesen látjuk, ha közlésre alkalmas bármilyen dolgozatokat kapunk öntől.

B. P. a r. a. g. Igen sajnáljuk, de nem közölhetjük a beküldött „Választ“, már csak a saját érdekében sem. Sorai olyan vastag személyeskedést tartalmaznak, a milyent mi meghonosítani éppen nem vagyunk hajlandók: igaz ugyan, hogy akad vidéki lap, a melynél annyira-mennyire divat az ilyen hang, de mi azokat nem követjük e téren.

H. J. H. Hajós. Bizony gyöngék ezek is! Első pillanatra úgy tűnik föl, mintha bámulatos könnyedséggel forgatná a tollat, pedig hát nem könnyedség az, hanem hanyagság. A tárgyat, a gondolatot megtalálja ugyan, de nem tudja azt formába önteni, úgy hogy szinte ellaposodik a tolla alatt. Különösen kiűz a technikával, úgy hogy egy-egy rim kedvéért olykor nagyot üt a tartalom. Pedig általában véve nagyon silányok ám azok a rimék. — Sokat, nagyon sokat kell még írnia az asztalfőjé számára s csak azután a publikumnak!

Naptár. Szeptember.

Havi és heti nap	Katholikus naptár	Protestáns naptár	Görög-orosz naptár
15 Kedd	Hildeg., Nik.	Nikoméd	3 Antim
16 Szer.	Ludmil. Kant.	Eufémia	4 Babilás érsek
17 Csüt.	Lambert	Lambert	5 Zakariás prof.
18 Pént.	V. Tamás	Titus	6 Csod. Mihály

Felelős szerkesztő:

Dr. BALOGHY ERNŐ,

köz- és váltó-üggyvéd.

Laptulajdonos és kiadó

BITTERMANN NÁNDOR.

HIRDETÉSEK.

Tanítói pályázat.

A bajmoki róm. kath. iskolában lemondás folytán üresedésbe jött bunyevác-magyar tannyelvű I. osztályú iskolához tanító kerestetik. Javadalma: évi 450 frt készpénzben, beleértve a lakást is, évnegyedéknél előre a község pénztárából és 4²/₇ hold 60 frotot jövedelmezhető szántóföld haszonélvezete. Ezen fizetésért tartozik a tanító az ismételő iskolákat is tanítani. Pályázhatnak csakis a bunyevác és magyar nyelvre képesített férfi-tanítók. A német nyelvre képesítettek, vagy a német nyelvben is jártasak előnyben részesülnek. Kérvények a róm. kath. iskolaszékre címezve, kellő okmányokkal felszerelve **szeptember hó 24-ig** nagys. Mamuzsich Mátyás, prépost úrhoz Szabadkára küldendők. A megválasztott tanító állását október hó elsején köteles elfoglalni. Bajmokon, 1891. szeptember hó 13-án.

Matkovich Bertalan,

plébános, iskolaszéki elnök.

A n. é. hölgyközönséget bátorítom tisztelettel dus választékban érkezett

őszii divatáru újdonságaim megtekintésére meghívni.

Kiváló tisztelettel

Engel,

az Angyalhoz, az Elefant szállóval szemben.

Föld eladás.

A zentai határban levő néh. Zagorieza Mózes tulajdonát képező 153 hold föld és szállás, esetleg parcellánként is, szabad kézből eladó. — Közelebbi feltételek megtudhatók Nikolits Milos, zentai kereskedő urnál.

3—3

Tanonc kerestetik.

Egy jó házból való fiu azonnal alkalmazást nyerhet

Mayer és Thum

fűszerkereskedésében,

Zomborban.

*—2

Ház eladás.

Zomborban, az Erzsébet-köruton a 101. sz. a. levő volt Bayer-féle ház, szabad kézből azonnal eladó.

A feltételek ugyanott megtudhatók.

A tulajdonos.

3—1

Tanonc kerestetik!

Ó-Becsén, Sánta Béla fűszerkereskedő üzletében egy jó házból való fiu tanonc felvétetik.

A magyar nyelven kívül szerb és német nyelvet bírók és 1 vagy 2 gimnáziumot végzetek előnyben részesülnek.

16,683. sz.

p. 1891.

Hirdetmény.

A szabadkai kir. törvényszék mint urbéri bíróság közhírré teszi, hogy dr. Dembitz Lajos ügyvéd által képviselt Kötő József és társai ó-morovicai lakosok az Ó-Morovica község határában fekvő, s a községbeli összes urbéres telkes gazdák telki állományait, egy a szabad telkeket magukban foglaló s összesen 8746 kat. hold 800 □ öl területű, úgynevezett „nyugoti felső“, „nyugoti alsó“, „kútsó“ és „keleti“ dűlőkre vonatkozólag a tagosítási eljárást megindítani kérvén, az előmunkálatok foganatosításával és a jogosultak megszavaztatásával Kis József kir. törvényszéki bíró megbízottat; s hogy ezen előmunkálatok a következő határidőkben fognak megejtetni:

I. A tagosítandó területre nézve jogosultak betűsoros névjegyzéke, mint a szavazás alapjául szolgáló lajstrom **1891. évi szeptember hó 15-től 1891. évi szeptember hó 29-ik napjáig** bezárólag, Ó-Morovicán a község-házánál, mindenki által leendő megtekinthetés végett ki lesz téve, a szavazási lajstromra vonatkozó netáni észrevételek és panaszok pedig **1891. évi október 1., 2. és 3-ik napjain**, mindenkor d. e. 9-től 12-ig és d. u. 3—5 óráig a községi elüljáróság előtt a község-házánál lesznek előterjeszthetők, felhivatnak tehát az érdekeltek, hogy a szavazási lajstromra vonatkozó észrevételeiket és panaszait ezen záros határidő alatt a községi elüljáróság előtt szóval vagy írásban annál is inkább terjesszék elő, mivel későbbi észrevételek figyelembe vételni nem fognak.

II. A lajstromra vonatkozó észrevételek és panaszok megvizsgálására és elintézésére, a lajstromnak az urbéri kataszteri munkálatokkal való összehasonlítására és hitelesítésére a kiküldött bíró **1891. évi október hó 6-án d. e. 9 órakor** Ó-Morovicán a község-házánál meg fog jelenni.

III. A szavazás megejtésére pedig **1891. évi október hó 8-ik napjának d. e. 9 órája** és a szükséghez képest a következő napok tüzetnek ki.

Felhivatnak tehát az érdekeltek, hogy a panaszok megvizsgálására és a szavazásra kitézött határidőkben a község-házánál a kiküldött bíró előtt megjelenni el ne mulasszák; továbbá figyelmeztetnek arra is, hogy:

a) a kiskoru jogosultak helyett a szavazási jogot gyámjaik vagy törvényes képviselőik gyakorolhatják;

b) a közös birtokosok vagy osztatlan örökösök közös megbízott által szavazhatnak;

c) csak a tényleges szavazatok fognak figyelembe vételni;

d) a tagosítás elrendelése csak azon esetre várható, ha a szavazás eredménye szerint a tagosítást kívánók birtoka a tagosítandó határrész területének fele részét meghaladni fogja.

Szabadkán, a kir. törvényszék mint urbéri bíróság 1891. évi szeptember hó 5-én tartott üléséből.

A szabadkai kir. törvényszék.

Előfizetési felhívás

MAGYAR HIRLAP

politikai és társadalmi napilapra.

Felelős szerkesztő: **Horváth Gyula.** Helyettes szerkesztő: **Fenyő Sándor.**

A Magyar Hírlap a legértelmesebb, minden tekintetben teljesen független politikai napilap. Híve annak, a mi jó és igazságos; küzd az ellen, a mi helytelen, rossz és igazságtalan. A politikai eseményekről, országgyűlésről, pártok gyűléseiről gyorsan és híven referál s kritikát gyakorol mindennel szemben, a mi a politikában történik. Ez a kritikája mindig és mindenben tárgyilagos és igazságos. Politikánkban, melyet a közigazgatási vitában követünk, velünk volt az ország színe-java s e politikánk sikere és eredménye se maradt el.

A társadalmi kérdések mindig élénken foglalkoztatják a Magyar Hírlapot, mely már sok fontos kérdésben egészen magához ragadta a vezérszerepet. Ilyen országos érdekű kérdés volt a német színház ügye, melyben a Magyar Hírlap közölte elsőnek a híressé lett felségfolyamodást.

A közgazdaság minden egyes ága a Magyar Hírlapban kultiválásra talál, mint egyetlen magyar lapban sem, és sohase érjük be a száraz hírek egyszerű közlésével, hanem azokat élvezhető formában, s a kellő magyarázatokkal kísérve juttatjuk a közönség elé.

Tárcarovatunk igen érdekes, modern cikkeket hoz; apró cikkeiben a Magyar Hírlap fürge tollal, érdekes formában dolgozza fel a nap aktuális eseményeit; újdonsági rovata minden magyarországi hírlapét felülmúlja érdekesség és frissesség szempontjából, s nincs olyan száma a lapnak, melyben egész halmaz eredeti hír ne volna, mely aznap csak a Magyar Hírlapban olvasható.

A Magyar Hírlap szerkesztőségének belső tagjai: Abonyi Árpád, Ambrus Zoltán, Benedek Elek, Fenyő Sándor (helyettes szerkesztő), Füredi Mór, György Endre, Horváth Gyula (felelős szerkesztő), Heltai Jenő, Janovits Pál, Kálnoki Izor, Kohn Dávid, Kürthy Emil, Márkus Miksa, Pollák Illés, Szabó Endre, Szana Tamás, Szemere Attila, Szemere Huba, Szeredai Sváb Leó, J. Virág Béla.

A Magyar Hírlap naponként 2-3 iv terjedelemben jelenik meg, ezenkívül hetenként kétszer háromszor mellékleteket ad, még pedig:

irodalmi, tanügyi és mezőgazdasági.

A közlemények frissességét, valamint az irni tudó és akaró közönség közreműködését pályázatainkkal segítjük elő. A Magyar Hírlap ugyanis pályázatul kitűzött:

40 aranyat egy tárcára,

100 aranyat egy novellára és

10 aranyat egy újdonságra, ez utóbbit

állandó pályázatul,

a mely 10 aranyat minden hónap 20-án kiadjuk a legjobb és legérdekesebb hír beküldőjének.

Lapunk egyik állandó közleménye a rendes folytatásokban megjelenő regény. Kiváló hazai és elsőrendű külföldi erők műveit közöljük, s még e hónap végén kezdjük meg

AMBRUS ZOLTÁN

új, eredeti „Midas király” című regényének közlését.

A „MAGYAR HIRLAP” előfizetési árai:

Égész évre	14 frt — kr.
Hat óra	7 „ — „
Három óra	3 „ 50 „
Két óra	2 „ 40 „
Egy óra	1 „ 20 „

Egyes szám ára 10 kr.

Előfizetőinknek kedves szolgálatot véltünk tenni, midőn már e hónaptól kezdve

GYERMEK UJSÁGOT

is fogunk mellékelni lapunkhoz, hogy előfizetőink 7-15 éves gyermekei ne nélkülözzék azt az olvasmányt, a mely koruknak minden tekintetben megfelel. Ez a kis ujság a „Kis Világ,” mely hetenként egyszer jelenik meg pompás színnyomatu melléklettel s melyet minden pénteken fogunk szétküldeni, olyan lesz, hogy tanuljanak és okuljanak belőle a gyermekek, s ne legyenek olyan olvasmányokra szorulva, melyek ártalmukra lehetnek. Avatott kezekre van bízva e gyermek-ujság szerkesztése, s minden közleménye, minden illusztrációja gondos megfontolás tárgya lesz. Emil bácsi, a „Kis Világ” szerkesztője már hosszabb elbeszélésről is gondoskodott, mely:

A kis gróf kalandja!

cím alatt fog **Márkus bácsi** tollából megjelenni.

A „Kis Világ” előfizetési ára lesz (de csak a Magyar Hírlap előfizetői számára):

Egész évre 2 forint, félévre 1 forint, nygyedévre 50 kr.

A MAGYAR HIRLAP

kiadóhivatala Budapest, Gránátos-utca 16

5675. szám.

kg. 1891.

Pályázat.

Bács-Bodrogh vármegye Paraga községében üresedésben levő szülésznoi állásra, mely évi 20 frt készpénz fizetés, s minden szülési eset után 2 frt díjazással van egybekötve, ezennel pályázatot nyitok.

Felhívom pályázni óhajtokat, hogy szabályszerűen felszerelt folyamodásaikat f. évi szeptember 27-ig hozzám nyujtsák be.

Palánkán, 1891. szeptember hó 3-án.

CSUPOR GYULA,

főszolgabíró.

3-1

Irodalmi jelentés.

A TISZAI KORONAI KERÜLET TÖRTÉNETE.

Irta:

DUDÁS GYULA

dr. phil., a Magyar Történelmi Társulat, az Országos Régészeti és Embertani Társulat, a Magyar Heraldikai és Genealogiai Társaság rendes tagja, a Bács-Bodrogh vármegyei Történelmi társulat másodtitkára.

A „Tiszai koronai kerület” elnevezés alá a multban e vármegye azon része tartozott, mely a mai Martonos, Ó-Kanizsa, Ada, Mohol, Petrovosszelló, Földvár, Túria és Szent-Tamás községek és Zenta r. t. város határterületeit foglalja magában. E szabadalmazott kerület a mult század elején fennállott tiszai határvidékből 1751-ben szerveztetett s attól fogva mint autonom testület egész 1848-ig szerepelt. Mint szabadalmazott kerület hazánk ilyenmü kerületei között mindenkor speciális és kiváló helyet foglalt el s épp azért multjának tanulmányozása a hazai történet és közjog, nemkülönben Bács-Bodrogh vármegye történelmének szempontjából egyaránt fontos.

Szerző e kerület történetét kívánja fentebbi cím alatt megjelenendő művében bemutatni azon forrástanulmányok alapján, miket az ide vonatkozó irodalom felhasználásán kívül az országos, a volt tiszai koronai districtusi, valamint a Bács-Bodrogh vármegyei levéltárakban eszközölt.

A mű legfőlebb 8-10 ivnyi terjedelemmel még a f. év folyamán fog Zomborban 2 forintnyi bolti árral megjelenni, mely az előjegyzőknek utánvétellel küldetik meg.

Előjegyzéseket a nyomtatandó példányok iránt való tájékozás tekintetéből **folyó évi szeptember hó 30-ig** elfogad

Zombor, 1891. augusztus hóban

Bittermann Nándor,

könyv- és könyvomda-tulajdonos.

5655. szám.

kg. 1891.

Pályázat.

Bács-Bodrogh vármegye Bulkesz községében leköszönés folytán üresedésbe jött s 300 frt évi fizetéssel ellátott gyalogrendőrzetöi állásra ezenel pályázatot nyitok.

Felhívom pályázni óhajtokat, hogy kérvényeiket — melyek korukat, magyar honpolgárságukat, nyelvismeretüket, erkölcsi magaviseletüket, testi épségüket s eddigi szolgálataikat igazoló okmányokkal szerelendők fel — **f. évi szeptember hó 20-ig** Bulkesz község elüljáróinál nyujtsák be.

A megkívántató ruházatot a megválasztandó rendőrzetöi sajátjából lesz köteles beszerezni.

Kiszolgált altisztek, s volt csend- és rendőrök előnnyel fognak birni, s esetleg fizetésük megjavítására is számíthatnak.

Palánkán, 1891. szeptember hó 1-én.

CSUPOR GYULA,

főszolgabíró.

3-2

Tanítói pályázat.

A garai róm. kath. I. német vegyes osztálnál üresedésbe jött tanítói állásra pályázat nyitattik **szeptember hó 28-ig**, mely napon a választás is megejtetik. Az állás javadalma: évi 400 frt fizetés és 50 frt lakbér. — Feltételek: tanítói oklevél, az orgonálásban jártasság, mert szükség esetében a kántort helyettesíteni tartozik, azért erről bizonyítvány csatolandó. A felszerelt és kellő bélyeggel ellátott kérvények a garai róm. kath. iskolaszékre címezve n. t. Schröder György esperes-plébános urhoz Gákovára küldendők. Az állás szeptember 30-án foglalandó el.

Kelt Garán, 1891. szeptember hó 5-én.

Pencz Ádám,

iskolaszéki világi elnök.

3-3

Pályázati hirdetmény.

Bács-Bodrogh vármegye **Kupuszina** községben üresedésbe jött magyar tannyelvü tanítói állásra pályázat hirdettek. Javadalma következő: 1. Készpénzben 400 frt, évnegyedenként előre a község pénztárából. 2. Lakbér fejében 50 frt, esetleg a község által kijelölendő szabad lakás. 3. 19¹⁵⁰⁰/₁₆₀₀ hold 400 frtot jövedelmezhető szántóföld hasznélvezete; mely után mindennemü adókat és terheket a tanító viseli. Köteles a tanító az iskolaszék által kijelölendő bármelyik tanostályban tanítani, s a tanköteles gyermekeket a kertészetben és tornaszatban, ugy az ismétlő iskolakötelezettek is díjtalanul oktatni. A kántori teendőkbén jártasak előnyben részesülnek; ez esetben a tanító a kántort akadályoztatása esetén 8 napig díjtalanul helyettesíteni tartozik. — Kérvények a róm. kath. iskolaszékre címezve, kellő okmányokkal felszerelve, a kerületi esperesi hivatalhoz **1891. évi szeptember hó 25-ig** bezárólag Bezdánba küldendők. A megválasztott tanító állását folyó évi október hó elsején köteles elfoglalni.

Dr. KOVÁCS KÁLMÁN,

iskolaszéki elnök.

2-2

Gyakornok kerestetik.

Veprovác község jegyzőjénél egy — legalább 6 középtanodai osztályt végzett — a német nyelvben is tükéletesen jártas, szerény igényü fiatal ember, mint községi jegyzői magánygyakornok alkalmazást nyer. A szerb nyelvet bíró egyének előnyben részesíttetnek.

A gyakornok javadalmazása: teljes ellátás — ágynemün kívül — és havonként 4-5 frt mellékjövedelem.

Veprovác, 1891. évi augusztus 30-án.

Faller Alajos,

közs. jegyző.

3-3

5675. szám.

kg. 1891.

Pályázat.

Bács-Bodrogh vármegye Szilbás községben üresedésben levő szülésznoi állásra, mely 50 frt évi fizetés, s minden látogatás után 4 kr díjazással van egybekötve, ezenel pályázatot nyitok.

Felhívom pályázni óhajtokat, hogy szabályszerűen felszerelt folyamodásaikat f. évi szeptember 27-ig hozzám nyujtsák be.

Palánkán, 1881. szeptember hó 3-án.

CSUPOR GYULA,

főszolgabíró.

3-1

Alkalmazást nyer.

Egy a jegyzői teendőkbén némileg jártas egyén, Parabuty község jegyzői irodájában azonnal alkalmazást nyerhet 8-10 hónapra, a következő feltételek mellett: Javadalmazása az első két hónapban negyven forint, a mely hónapokban kötelessége leend a földadó munkálatok keresztül vezetésével megbízott ügyvezetőnek segítségére lenni s a szükséghez képesti hivatalos 10-12 órát naponta pontosan betartani, a többi — az említett munkálat befejezése után — hónapokban járó fizetése előleges részletekben 25 frt.

Ajánlatok az előtanulmányok s eddigi alkalmazások közlése mellett azonnal Szalay József Parabuty község jegyzőjére címezendők.

Parabuty, 1891. évi szeptember hó 6-án.

Szalay József,

jegyző.

3-3

Jegyzői gyakornok kerestetik.

Kis-Kér község jegyzői irodájában egy némi gyakorlattal s kellő előképzettséggel bíró gyakornok azonnal alkalmazást nyerhet, alkalmazhatósága s szorgalmához mérten felemelhető havi 20 frt fizetés mellett.

Ajánlköztások alulirt jegyzőhöz intézendők.

A német nyelv ismerete feltétlenül szükséges.

Kis-Kér, 1891. évi szeptember 10-én.

Krób Pál,

jegyző.

3-1